

ФАКОМ АД - Скопје

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2020 ГОДИНА**

Скопје, април 2021

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Финансиски извештаи	
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6
Извештај за промените во главнината	7
Белешки кон финансиските извештаи	8-38
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ФАКОМ АД - Скопје

Извештај за финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ФАКОМ АД – Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2020 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Северна Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение) ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ФАКОМ АД - Скопје

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ФАКОМ АД – Скопје заклучно со 31 декември 2020 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

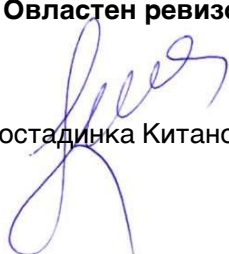
Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2020 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ФАКОМ АД – Скопје за годината која завршува на 31 декември 2020 година.

Скопје, 23 април 2021 година

Овластен ревизор

Костадинка Китаноска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Белјанов

ФАКОМ АД - Скопје
БИЛАНС НА УСПЕХ за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Приходи од продажба	8	1,155,345	1,093,529
Останати оперативни приходи	9	50,172	47,587
Употребени сировини и материјали	10	(617,520)	(502,492)
Трошоци за вработени	11	(380,757)	(358,566)
Амортизација	18 и 19	(30,825)	(37,174)
Останати оперативни расходи	12	(168,145)	(237,556)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		8,270	5,328
Приходи од финансирање	13	2,756	7,017
Расходи од финансирање	14	(9,164)	(9,564)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		1,862	2,781
Данок на добивка	15	(328)	-
НЕТО ДОБИВКА (ЗАГУБА)		1,534	2,781
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	17	23	42

Управниот Одбор на ФАКОМ АД - Скопје на ден 11.03.2021 година ги усвоил овие финансиски извештаи и му ги предложил на Собранието на акционери заради нивно одобрување.

Генерален Директор
Мартин Велковски

	<u>Белешка</u>	<u>2020 (000) МКД</u>	<u>2019 (000) МКД</u>
Нето добивка за периодот		1,534	2,781
Останата сеопфатна добивка:			
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	20	134	327
Вкупно останата сеопфатна добивка		<u>134</u>	<u>327</u>
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		<u>1,668</u>	<u>3,108</u>

ФАКОМ АД - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	<u>Белешка</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	18	192,546	184,071
Нематеријални средства	19	4,711	6,169
Аванси за материјални средства		-	-
Побарувања од купувачи	22	-	12,311
Вложувања расположливи за продажба	20	1,496	1,363
Вкупно нетековни средства		198,753	203,914
Тековни средства			
Залихи	21	223,947	218,549
Побарувања од купувачи	22	607,764	583,118
Побарувања за дадени аванси	23	7,463	10,625
Дадени заеми	24	179,673	156,147
Останати краткорочни средства и АВР	25	8,823	20,974
Парични средства	26	1,412	658
Вкупно тековни средства		1,029,082	990,071
ВКУПНО СРЕДСТВА		1,227,835	1,193,985
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
Главнина			
Акционерски капитал	27	207,703	207,703
Резерви		42,000	42,000
Објективна вредност и останати резерви	27	7,725	6,201
Акумулирана добивка (загуба)		268,941	273,797
Вкупно главнина		526,369	529,701
Нетековни обврски			
Долгорочни кредити		-	-
Вкупно нетековни обврски		-	-
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи	28	317,639	384,658
Обврски за примени аванси	29	63,642	118,917
Краткорочни кредити	31	287,522	127,390
Тековна доспеаност на долгорочни обврски	31	-	-
Останати краткорочни обврски и ПВР	30	32,663	33,319
Вкупно тековни обврски		701,466	664,284
Вкупно обврски		701,466	664,284
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		1,227,835	1,193,985

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Парични текови од оперативни активности		
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ	1,862	2,781
Усогласување за:		
Амортизација на нематеријални средства	1,319	756
Амортизација на недвижности, постројки и опрема	29,506	36,418
Приходи од отпис на обврски	(8,524)	(480)
Расходи (приходи) од камати, нето	6,671	2,614
Отпис на побарувања	655	929
Вредносни усогласувања	-	13,369
Неотпишана вредност на отуѓени и расходувани постојани средства	139	1,110
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства	31,628	57,497
Побарувања од купувачи	(12,989)	(180,640)
Побарувања за дадени аванси	3,162	(8,047)
Останати тековни средства и АВР	9,604	(2,517)
Залихи	(5,398)	(9,664)
Обврски од добавувачи	(58,495)	85,114
Обврски за примени аванси	(55,275)	46,955
Останати тековни обврски и ПВР	(478)	6,750
Нето пари употребени во работењето	(88,241)	(4,552)
Платена камата	(7,868)	(8,479)
Платен данок од добивка	2,024	(5,560)
Нето парични текови од оперативни активности	(94,085)	(18,591)
Парични текови од инвестициони активности		
Наплатени (дадени) заеми, нето	(23,526)	(94,227)
Примени камати	1,197	5,865
Дадени аванси за материјални средства	-	-
Набавки на нематеријални средства	-	(3,159)
Набавки на недвижности, постројки и опрема	(37,981)	(14,460)
Нето парични текови од инвестиционо работење	(60,310)	(105,981)
Парични текови од финансиски активности		
Исплатени бруто дивиденди	(4,983)	(67,513)
Искористени (отплата) краткорочни кредити, нето	160,132	109,347
Искористени (отплата) долгорочни кредити, нето	-	(3,587)
Нето парични текови од финансиско работење	155,149	38,247
Нето зголемување (намалување) на парични средства	754	(86,325)
Парични средства на почетокот на годината	658	86,983
Парични средства на крајот од годината	1,412	658

	Акционерск и капитал	Резерви	резерви од реинвестира на добивка	Објективна вредност и останати резерви	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
Во (000) МКД						
Состојба на 1 јануари 2019	207,703	42,000	24,192	(26,047)	346,455	594,303
Сеопфатна добивка						
Добивка (загуба) за финансиската година	-	-	-	-	2,781	2,781
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	327	-	327
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	327	2,781	3,108
Трансакции со сопствениците						
Распределба за реинвестирана добивка	-	-	-	7,729	(7,729)	-
Распределба за дивиденди (брото)	-	-	-	-	(67,710)	(67,710)
Состојба на 31 декември 2019	207,703	42,000	24,192	(17,991)	273,797	529,701
Сеопфатна добивка						
Добивка (загуба) за финансиската година	-	-	-	-	1,534	1,534
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	134	-	134
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	134	1,534	1,668
Трансакции со сопствениците						
Распределба за реинвестирана добивка	-	-	-	1,390	(1,390)	-
Распределба за дивиденди (брото)	-	-	-	-	(5,000)	(5,000)
Состојба на 31 декември 2020	207,703	42,000	24,192	(16,467)	268,941	526,369

1. Основни податоци и дејност

Акционерското друштво за проектирање, производство и монтажа на челични конструкции и опрема ФАКОМ АД - Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) е регистрирано согласно Законот за трговски друштва.

Седиштето на Друштвото е во Скопје на ул. Булевар Александар Македонски бр.18, Гази Баба Скопје.

Основна дејност на Друштвото е производство на метални конструкции и делови на конструкции. Работата на Друштвото е организирана преку следните организациони делови:

- РЕ Производство;
- РЕ Монтажа;
- РЕ Инженеринг;
- РЕ Логистика и
- Кабинет на директорот

Вкупниот број на вработени во Друштвото со 31 декември 2020 година изнесува 582 вработени (2019: 575 вработени). Структурата на бројот на вработените на Друштвото, според организациони единици е како што следува:

Отсек / сектор	2020	2019
РЕ Производство	363	350
РЕ Монтажа	127	116
РЕ Инженеринг	28	21
Генерален директор и логистика	64	88
ВКУПНО:	582	575

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 3 заклучно со страница 38, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Северна Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2. Основа за составување на финансиски извештаи(Продолжение)

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија (Белешка 3.12) и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност (Белешка 3.20).

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4 Значаен настан

Глобалната пандемија предизвикана од новиот корона вирус (КОВИД 19) која беше прогласена од страна на СЗО во март 2020 година, рапидно се развиваше во текот на 2020 година. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека има влијание врз работењето на Друштвото и резултатите од работењето но не и на ликвидноста на Друштвото. Покрај отежнатиот транспорт, затворените граници, отежнатата комуникација со добавувачите во странство, отежнатото снабдување со суровини и амбалажа, променетите начини на комуникација со купувачите, раководството успеа успешно да се соочи, стратешки да испланира, организира и континуирано да продолжи со секојдневна работа, под екстремно тешки околности и услови, строго придржувајќи се кон мерките по зададените протоколи, водејќи посебна грижа за секој од вработените, но и континуирано одржувајќи ги сите релации со партнерите на домашниот и странските пазари.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.4. Значаен настан (Продолжение)

Во 2020 година Друштвото бележи пад на добивката за 45% во однос на предходната година која главно се должи на пораст на трошоците за суровини и материјали за 23% и трошоците за вработени за 6% во однос на предходната година. Воедно, приходите од продажба бележат пораст од 6% во однос на предходната година, има незначајна промена на вкупните средства за 3%, и Друштвото бележи позитивни ликвидносни показатели (белешка 6.4).

2.5. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

Поради влијанието на значаен настан, имајќи ја предвид анализата на влијанието на КОВИД 19 пандемијата опишана во точка 2.4, раководството смета дека не постои материјална несигурност што предизвикува сомнеж кој би го довел во прашање континуитетот во работењето на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските рабати. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

Обезбедување на услуги

Приходите од извршени услуги се признаваат во билансот на успех според степенот на завршеност на услугите на датумот на билансот на состојба и кога приходот може веродостојно да се измери, кога е веројатно е дека друштвото ќе има прилив на економски користи, трошоците за трансакцијата и за довршување на трансакцијата може да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од камати и курсни разлики.

Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.4. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2020 и 2019, се следните:

	2020	2019
1 ЕУР =	61.6940 МКД	61.4856 МКД
1 УСД =	50.2353 МКД	54.9518 МКД

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Северна Македонија. Согласно измените на даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица. Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2019: 10%).

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен) (Продолжение)

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времени разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 15.

3.6. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната и разводнетата заработувачка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување или орочени до 3 месеци.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.10. Вложувања расположливи за продажба

Вложувањата расположливи за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација).

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3.11. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, Друштвото вршело законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

Согласно точка 17 од објавениот МСС 8 Сметководствени политики, промени во сметководственми проценки и грешки, ревалоризираниите вредности на НПО во поранешните години се третираат како извршена ревалоризација во согласност со МСС 16, а не како промена во сметководствената политика.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат.

Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2020 година во однос на 2019 година се следните:

	2020	2019	2020	2019
Недвижности	2.5-5 %	2.5-5 %	20-40 години	20-40 години
Постројки и опрема	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Возила	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.12. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба средството. Стапката на амортизација во 2020 година изнесува 20% годишно (2019: 20%).

3.13. Оштетување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.14. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.15. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансирање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.16. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 10% од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 10% од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 10% од акционерскиот капитал на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(3) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.11. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3.17. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Наеми (Продолжение)

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3.18. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националните фондови. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање.

3.19. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.20. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукутации на странските валути, чиј ефект е даден во табелата подолу.

Ризик од промени на цените

Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата расположливи за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото. Изложеноста на Друштвото на ваков вид на ризик е даден преку износите на овие вложувања во белешката 20.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се поголем број на друштва во земјата и странство. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4. Финансиски ризици и управување со истите (Продолжение)

4.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема користено вакви кредити и позајмици ниту има депонирани средства во банки, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РСМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2020 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година е следната:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Обврски по кредити	287,522	127,390
Пари и парични еквиваленти	(1,412)	(658)
Нето обврски (пари)	286,110	126,732
Вкупен капитал	526,369	529,701
% на задолженост	54%	24%

6.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2020 и 2019 година по валути е следната:

	<u>Средства</u>		<u>Обврски</u>	
	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
ЕУР	193,972	166,224	192,011	232,637
УСД	-	-	-	-
Други	-	-	-	-
	<u>192,962</u>	<u>166,724</u>	<u>192,011</u>	<u>232,637</u>

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	<u>Зголемувања за 10%</u>		<u>Намалувања за 10%</u>	
	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
ЕУР	196	(6,591)	(196)	6,591
УСД	-	-	-	-
Други	-	-	-	-
Нето Ефект	<u>196</u>	<u>(6,591)</u>	<u>(196)</u>	<u>6,591</u>

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки. Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2020	2019
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства и депозити	1,055	20
- Побарувања од купувачи	607,764	595,429
- Останати побарувања	104	260
- Вложувања	1,496	1,363
	610,419	597,072
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Дадени заеми	179,673	156,147
- Парични средства	357	638
	180,030	156,785
	790,449	753,857
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	317,639	384,658
- Позајмици од друштва	-	-
- Останати тековни обврски	20,213	22,182
	337,852	406,840
<i>Каматносни:</i>		
- Кредити од банки со променлива камата	287,522	127,390
	287,522	127,390
	625,374	534,230

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1% поени		Намалувања за 1% поени	
	2020	2019	2020	2019
Земени кредити	(2,875)	(1,274)	2,875	1,274
Дадени заеми	1,797	1,561	(1,797)	(1,561)
Нето Ефект	(1,078)	288	1,078	(288)

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2020 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	1,412	-	-	-	1,412
Купувачи	576,497	31,267	-	-	607,764
Останати побарувања	104	-	-	-	104
Дадени позајмици	18,668	-	161,005	-	179,673
Вложувања	0	-	1,496	-	1,496
	596,681	31,267	162,501	-	790,449
Добавувачи	317,639	-	-	-	317,639
Кредити	64,214	62,312	160,966	-	287,522
Останати обврски	20,213	-	-	-	20,213
	402,066	62,312	160,996	-	625,374

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2019 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	658	-	-	-	658
Купувачи	502,644	79,905	569	12,311	595,429
Останати побарувања	260	-	-	-	260
Дадени позајмици	25,657	-	130,490	-	156,147
Вложувања	-	-	1,363	-	1,363
	529,219	79,905	132,422	12,311	753,857
Добавувачи	384,658	-	-	-	384,658
Кредити	29,334	30,743	67,313	-	127,390
Останати обврски	22,182	-	-	-	22,182
	436,174	30,743	67,313	-	534,230

6.5. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува во случај кога купувачите на Друштвото нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Побарувањата од купувачи се состојат од поголем број на поединечни салда. Овие побарувања не се обезбедени со било какво обезбедување во форма на меници, гаранции или друг вид на колатерал, со исклучок на примените аванси од купувачите.

Старосната структура на побарувањата од купувачи на 31 декември 2020 е како што следува:

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.5. Кредитен ризик (Продолжение)

	Бруто износ	Во (000) МКД Исправка на вредноста	Нето износ
Нефактурирани побарувања	309,126	-	309,126
Недоспеани побарувања	88,932	-	88,932
Доспеани побарувања	0		0
- до 1 година	176,393	-	176,393
- над 1 година	36,473	(3,160)	33,313
	610,924	(3,160)	607,764

Побарувањата постари од една година во износ од 36,473 илјади МКД се однесуваат на побарувања од домашни и странски фирми за кои се преземаат мерки за нивна наплата по пат на опомена и поднесување на судски тужби. Менаџментот на Друштвото има направено исправка на вредноста за побарувања за кои смета дека е неизвесна наплатата во износ од 3,160 илјади МКД. За останатите се смета дека истите ќе бидат целосно наплатени.

Старосната структура на побарувањата од купувачи на 31 декември 2019 е како што следува:

	Бруто износ	Во (000) МКД Исправка на вредноста	Нето износ
Нефактурирани побарувања	291,480	-	291,480
Недоспеани побарувања	187,477	-	187,477
Доспеани побарувања	0		0
- до 1 година	85,154	-	85,154
- над 1 година	33,963	(2,645)	31,318
	598,074	(2,645)	595,429

7. Известување по сегменти

7.1. Деловни сегменти

Друштвото во текот на своето работење е организирано во следните деловни сегменти:

- Производи - производство и продажба на челични конструкции,
- Услуги - услуги за монтажа и друго,
- Стоки и материјали - продажба на отпадни материјали и
- Останато - кирии и сл.

ФАКОМ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.1. Деловни сегменти (Продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2020 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Производи	Услуги	Стоки и материјали	Останато	Вкупно
Приходи од продажба	969,216	186,129	36,530	585	1,192,460
Останати приходи	10,613	2,038	400	6	13,057
Вкупно приходи	979,829	188,167	36,930	591	1,205,517
Оперативна добивка/резултат на сегментот	6,722	1,291	253	4	8,270
Приходи од финансирање					2,756
Расходи од финансирање					(9,164)
Бруто добивка					1,862
Данок од добивка					(328)
Нето добивка					1,534
Други информации					
Вкупни средства	997,968	191,651	37,614	602	1,227,835
Вкупни обврски по	570,142	109,491	21,489	344	701,466
Амортизација	25,054	4,811	944	15	30,825
Инвестиции	30,869	5,928	1,163	19	37,979

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2019 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Производи	Услуги	Стоки и материјали	Останато	Вкупно
Приходи од продажба	856,566	236,963	39,308	583	1,133,420
Останати приходи	5,816	1,609	267	4	7,696
Вкупно приходи	862,382	238,572	39,575	587	1,141,116
Оперативна добивка/резултат на сегментот	4,027	1,114	185	3	5,328
Приходи од финансирање					7,017
Расходи од финансирање					(9,564)
Бруто добивка					2,781
Данок од добивка					-
Нето добивка					2,781
Други информации					
Вкупни средства	902,337	249,625	41,408	614	1,193,985
Вкупни обврски по	502,023	138,881	23,038	342	664,284
Амортизација	28,094	7,772	1,289	19	37,174
Инвестиции	13,315	3,684	611	9	17,174

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.2. Географски сегменти

Република Македонија е матична земја за Друштвото, при што истото остварува дел од своите активности (продажби) и на надворешните пазари, и тоа како што следува:

Продажби во:	2020	2019
Република Македонија	414,709	350,680
Југоисточна Европа	339,044	136,248
Западна Европа	451,764	628,516
Останато	0	25,672
Вкупно	1,205,517	1,141,116

Прикажувањето на продажбите е според потеклото на купувачите.

Вкупни средства во:	2020	2019
Република Македонија	896,258	859,744
Југоисточна Европа	123,572	149,834
Западна Европа	208,005	184,407
Останато	0	-
Вкупно	1,227,835	1,193,986

Вкупни инвестиции во:	2020	2019
Република Македонија	37,979	17,619
Југоисточна Европа	-	-
Западна Европа	-	-
Вкупно	37,979	17,619

Информации за главни купувачи за 2020 година (над 10% од вкупен приход):

Купувач	% на учество во приходи	Износ на приходи
Финкантиери	29.6%	356,321
Монтинг	14.4%	13,967

Информации за главни купувачи за 2019 година (над 10% од вкупен приход):

Купувач	% на учество во приходи	Износ на приходи
Финкантиери	36.9%	421,431
Векома	12.5%	142,643
ЕЛЕМ	11.0%	125,668

8. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од продажба на домашен пазар	364,537	303,093
Приходи од продажба на странски пазар	790,808	790,436
Вкупно приходи од продажба	<u>1,155,345</u>	<u>1,093,529</u>

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од продажба на отпадоци	36,530	39,308
Приходи од наемнина	585	583
Приходи од премии, субвенции и донации	8,524	480
Приходи по основ на надомест на штети	1,847	3,107
Приходи од вишоци на средства	463	1,105
Добвики од продажба на основни средства	167	1,851
Останато	2,056	1,153
Вкупно останати оперативни приходи	<u>50,172</u>	<u>47,587</u>

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
Потрошени суровини и материјали	556,646	445,822
Енергија	47,715	43,774
Потрошени резервни делови	8,644	8,315
Потрошен ситен инвентар	4,515	4,581
Вкупно трошоци за суровини и материјали	<u>617,520</u>	<u>502,492</u>

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Бруто плати на вработени	348,438	318,352
Трошоци за службени патувања	2,081	2,270
Трошоци за теренски додаток	18,340	19,942
Трошоци за надомести по договори	-	7,867
Регрес, отпремнини и помош на вработени	10,021	7,996
Останати надоместоци на вработените	1,877	2,139
Вкупно трошоци за вработени	380,757	358,566

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Надворешни услуги за изработка на производи	-	205
Услуги од кооперанти во земјата	47,721	105,826
Услуги од кооперанти во странство	-	9,337
Транспортни услуги	32,865	21,249
Тековно одржување	4,081	5,504
Трошоци за осигурување на имот	6,279	6,670
Надомест за банкарски услуги	3,720	5,762
Реклама и пропаганда	931	1,526
Спонзорства	4,931	1,280
ПТТ Услуги	1,200	1,452
Дополнително утврдеи трошоци од минати години	1,420	5,941
Наеми	5,538	4,364
Трошоци за комунални и останати услуги	10,145	8,803
Трошоци за сертификати и работни дозволи	3,940	5,628
Интелектуални услуги	4,152	5,504
Посредничка провизија	15,668	13,615
Неотпишана вредност на основни средства	-	1,091
Отпис на краткорочни побарувања	655	929
Вредносни усогласувања	-	13,369
Останато	24,899	19,501
Вкупно останати оперативни расходи	168,145	237,556

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Камати од купувачи и позајмици	1,197	5,865
Позитивни курсни разлики	1,446	1,066
Приходи од дивиденди	113	86
Вкупно приходи од финансирање	2,756	7,017

14. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Камати	7,868	8,479
Курсни разлики	1,296	1,085
Останати	-	-
Вкупно расходи од финансирање	9,164	9,564

15. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Добивка пред оданочување	1,862	2,781
Непризнаени расходи:		
Трошоци за членови на УО	1,595	1,638
Репрезентација и пропаганда	1,532	589
Спонзорства и донации	-	-
Отпис на ненаплатени побарувања	655	930
Ненаплатени побарувања од заеми	727	-
Осигурителни премии во корист на членови на органи на управување	1,549	1,994
Стипендии		210
Даноци по задршка исплатени во име на трети лица		90
Други усогласувања на расходи	136	153
Намалување на даночна основа:		
Наплатени побарувања (купувачи и заеми)	(608)	(31,531)
Реинвестирана добивка	(1,390)	(7,729)
Даночна основа	6,058	(30,875)
Пресметан данок на добивка	606	(3,088)
Намалување на пресметан данок за износ кој го платила подружницата во странство	(278)	-
Данок на добивка	328	-
Добивка пред оданочување	1,862	2,781
Ефективна даночна стапка	32.53%	0.00%

16. ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈА

На годишното собрание на Факом АД Скопје за 2020 година, кое ќе се одржи во 2021 година, ќе се врши распределба на остварената добивка за 2020 година. Овие финансиски извештаи не ја содржат оваа распределба, со оглед дека истата ќе биде искажана во Извештајот за промените во главнината за 2021 година. Во 2020 година извршена е распределба на дивиденди во износ од 5,000 илјади МКД (2019: 67,710 илјади МКД).

17. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

а) основна заработувачка по акција	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
<i>Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето добивка за годината	1,534	2,781
Дивиденда на приоритетни акции	-	-
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	1,534	2,781
	број на акции	2019
	2020	
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	67,000	67,000
Ефекти од промени на бројот на обични акции:	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	67,000	67,000
Основна заработувачка по акција (во МКД)	23	42

18. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2020 година:

	Земјиште и градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Транспортни средства и алат (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	231,209	757,904	411,378	8,234	1,408,725
Директни зголемувања	-	4	39	37,938	37,981
Пренос од инвестиции во тек	285	33,489	3,375	(37,149)	-
Расход	-	(13,518)	(2,676)	-	(16,194)
Продажби	-	-	-	-	-
Преноси	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	231,494	777,879	412,116	9,023	1,430,512
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	158,323	668,459	397,872	-	1,224,654
Амортизација	4,863	18,473	6,170	-	29,506
Расход	-	(13,518)	(2,676)	-	(16,194)
Продажби	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	163,186	673,414	401,366	-	1,237,966
Сегашна вредност на:					
31.12.2020 година	68,308	104,465	10,750	9,023	192,546
31.12.2019 година	72,886	89,445	13,506	8,234	184,071

Со состојба на 31 декември 2020 година, дел од градежните објекти и опремата на Друштвото со сегашна вредност од 67,544 илјади МКД се ставени под хипотека како обезбедување за искористените банкарски кредити и гаранции (Белешка 32).

19. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Промени во текот на 2020 година:

	Софтвер (000) МКД	Лиценци (000) МКД	Средства во подготовка (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари	13,733	13,554	-	27,287
Набавки	-	-	-	-
Пренос од инвестиции	-	-	-	-
Други намалувања	(139)	-	-	(139)
Продажби	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	13,594	13,554	-	27,148
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари	7,625	13,493	-	21,118
Амортизација за тековна година	1,258	61	-	1,319
Продажби	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	8,883	13,554	-	22,437
Сегашна вредност на:				
31.12.2020 година	4,711	-	-	4,711
31.12.2019 година	6,108	61	-	6,169

20. ВЛОЖУВАЊА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	% на сопственост	2014 (000) МКД	2013 (000) МКД
Акции во:			
Комерцијална Банка АД Скопје	0.01%	1,496	1,363
Вкупно вложувања		1,496	1,363

Друштвото располага со вложување во 205 обични акции (2019: 205 акции) издадени од Комерцијална банка АД Скопје. Вложувањето е усогласено со последната пазарна цена на акциите на Македонската Берза на датумот на билансот на состојба. Разликата од усогласувањето е прикажана во рамките на главнината на Друштвото и останатата сеопфатна добивка.

21. ЗАЛИХИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Залиха на поцинкуван лим	151	151
Залиха на лимови, носачи и винкли	142,844	146,999
Залиха на резервни делови и помошни материјали	80,952	71,399
Залихи на готови производи	-	-
Вкупно залихи	223,947	218,549

22. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Купувачи на производи и услуги во земјата	107,096	127,212
Побарувања од купувачи во странство	191,548	163,320
Купувачи во земјата - нетековни	-	12,311
Нефактурирани приходи по договори во земјата	169,516	123,012
Нефактурирани приходи по договори во странство	139,606	168,468
Сомнителни и спорни побарувања	3,158	3,751
	610,924	598,074
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања од купувачи	(3,160)	(2,645)
Вкупно нето побарувања од продажба	607,764	595,429

23. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Дадени аванси на добавувачи во земјата	7,040	8,172
Дадени аванси на добавувачи во странство	423	2,453
	7,463	10,625
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања за дадени аванси	-	-
Вкупно побарувања за дадени аванси	7,463	10,625

24. ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
<i>Дадени заеми и камати на:</i>		
РЖ Институт	1,470	950
НИК Нова Принт ДООЕЛ Скопје	4,865	4,865
РК Металург-машки клуб	8,913	8,914
РК Металург- женски клуб	16,718	6,248
РК Металург АД	3,300	3,300
Репро 21 ДООЕЛ Скопје	4,846	4,890
Репро Принт ДОО Скопје	355	805
Винарија Стоби	134,522	122,535
Репро One Limited	1,284	540
Бетон АД	300	-
Физички лица	3,100	3,100
Вкупно краткорочни дадени заеми	179,673	156,147

Салдото на дадени заеми на други потекнува од склучени договори за краткорочни заеми и анекси од 2020 година, со каматна стапка од скибор плус 1% годишно и рок на враќање до 31.12.2021 година.

25. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ СРЕДСТВА И АВР

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Побарувања за ДДВ	5,009	13,482
Побарување за повеќе платен данок на добивка	334	2,881
Побарувања од вработените	104	260
Однапред платени трошоци	3,376	4,351
Вкупно	8,823	20,974

26. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Денарски сметки кај домашни банки	109	397
Девизни сметки кај домашни банки	248	241
Денарски благајни	11	19
Девизни благајни	34	1
Други депозити	1,010	-
Вкупно парични средства	1,412	658

27. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	<u>2020</u> <u>Бр. на акции</u>	<u>2019</u> <u>Бр. на акции</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
Обични акции	67,000	67,000	207,703	207,703
Вкупно	<u>67,000</u>	<u>67,000</u>	<u>207,703</u>	<u>207,703</u>

Акционерскиот капитал на Друштвото претставува номиниран капитал кој се формира со издавање на хартии од вредност (акции) на акционерите. Друштвото има издадено обични акции. Обичните акции носат право на учество во распределбата на остварената добивка (дивиденда) и право на управување со Друштвото (право на глас).

Номиналната вредност на една акција изнесува 51.13 ЕУР.

Процентата вредност на капиталот утврдена при првата емисија на акции од страна на Друштвото е прикажана во сметководствената евиденција и е извршена усогласеност помеѓу вкупната номинална вредност на акционерскиот капитал регистриран во трговскиот регистар и Централниот депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ) и неговиот сметководствен износ.

Разликата која постоела помеѓу проценетата вредност на капиталот утврдена при првата емисија на акции од страна на Друштвото и вкупната номинална вредност на акционерскиот капитал регистриран во трговскиот регистар и Централниот депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ) е прикажана како објективна вредност и останати резерви во износ од 26,878 илјади МКД.

Следните акционери имаат сопственост над 5% од акциите кои носат право на глас со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година:

	<u>2020</u> <u>%</u>	<u>2019</u> <u>%</u>
Акционер:		
Репро Оне лимитед	97.23%	97.23%

28. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2019</u> <u>(000) МКД</u>
Обврски спрема добавувачи во земјата	298,351	357,640
Обврски спрема добавувачи во странство	19,288	27,018
Обврски кон добавувачи за задржни депозити	-	-
Останато	-	-
Вкупно обврски спрема добавувачи	<u>317,639</u>	<u>384,658</u>

29. ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Примени аванси во денари	43,727	40,688
Примени аванси во странска валута	19,915	78,229
Вкупно обврски за примени аванси	63,642	118,917

30. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Обврски за нето плати спрема вработени	16,600	16,188
Обврски за персонален данок од плати	1,507	1,504
Обврски за придонеси од плати	8,342	7,951
Обврски за ДДВ	-	-
Обврски за дивиденди	1,502	1,485
Обврски за данок од добивка	67	262
Останати обврски	4,645	5,929
Вкупно останати краткорочни обврски и ПВР	32,663	33,319

31. КРЕДИТИ

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Долгорочни кредити од:		
Комерцијална Банка АД Скопје	-	-
Камата по кредити	-	-
Вкупно долгорочни кредити	-	-
Минус: тековна доспеаност на долгорочни кредити	-	-
Вкупно нето долгорочни кредити	-	-
Краткорочни кредити од:		
Комерцијална Банка АД Скопје (а)	152,808	98,057
Комерцијална Банка АД Скопје (б)	129,714	29,107
ПЗУ Ре-Медика	5,000	-
Камата по кредити	-	226
Вкупно краткорочни кредити	287,522	127,390
Вкупно кредити	287,522	127,390

(а) Краткорочни кредити во износ од 2,477 илјади ЕУР со каматна стапка од шестмесечен ЕУРИБОР плус 3.5% годишно, отплатливи во рок од 12 месеци од денот на одобрување, најдоцна до декември 2021 година.

(б) Краткорочен денарски кредит за пречекорување на состојбата на средствата на сметките за тековно работење во износ од 129,714 илјади МКД со каматна стапка од 3.58% до 3.78% годишно, отплатливи во рок од 12 месеци од денот на одобрување, најдоцна до јули 2021 година.

Кредитите се обезбедени со хипотека на недвижен имот и залог на опрема.

Доспевањето на долгорочните кредити е како што следува:

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
Во рок од една година	-	-
Во рок над една до три години	-	-
Над 3 години	-	-
	-	-

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	2020	2019
	(000) МКД	(000) МКД
МКД	134,714	29,109
ЕУР	152,808	98,281
	287,522	127,390

32. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

а) Земени банкарски гаранции

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од Комерцијална банка АД Скопје со следните износи и рокови на доспевање.

Корисник на гаранцијата	тип	(000) МКД	ЕУР	Рок
Макстил	платежна	60,000	-	15.05.2022
Општина Битола	чинидбена	117	-	30.06.2021
Макпетрол Пром Гас	платежна	1,300	-	30.04.2021
РЕК Битола	чинидбена	11,200	-	20.09.2021
ЕЛЕМ	чинидбена	189	-	16.08.2021
ЕЛЕМ Осломеј	чинидбена	53	-	15.09.2021
ЕЛЕМ Енергетика	чинидбена	33	-	20.08.2020
ЕЛ ТЕ инженеринг	чинидбена	451	-	17.08.2021
ЕЛ ТЕ инженеринг	чинидбена	791	-	09.11.2021
Еуроникел индустри	чинидбена	835	-	04.05.2021
Општина Кисела Вода	чинидбена	2,398	-	21.05.2021
РЕК Осломеј	чинидбена	708	-	05.01.2022
РЕК Осломеј	чинидбена	177	-	05.01.2022
Вкупно во (000) МКД		78,252	-	
Паметна Енергија	чинидбена	7,427	120,758	30.04.2021
Паметна Енергија	чинидбена	7,427	120,758	31.03.2026
Спрингер	чинидбена	1,171	19,033	21.05.2021
Вкупно во ЕУР		16,025	260,548	
Вкупно во (000) МКД		94,277		

Гаранциите издадени од страна на Комерцијална банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен лимит на вкупен износ од 7,000,000 ЕУР. Издадените гаранции се обезбедени со дадени хипотеки и залози на имотот на Друштвото.

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од Халк банка АД Скопје со следните износи и рокови на доспевање.

Корисник на гаранцијата	тип	(000) МКД	ЕУР	Рок
Лукоил	платежна	200	-	31.03.2022
Макстил	платежна	58,425	-	30.04.2022
Вкупно		58,625	-	
Вкупно во (000) МКД		58,625	-	

Гаранциите издадени од страна на Халк банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен лимит на 24.11.2017 на вкупен износ од 1,000,000 ЕУР. Издадените гаранции се обезбедени со дадени хипотеки и залози на имотот на Друштвото.

б) Дадени гаранции за други

Друштвото гарантира за обврските на други друштва кон Комерцијална Банка АД Скопје во вкупен износ 85,344 илјади МКД, со рок на доспевање најдоцна до јули 2026 година.

32. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (Продолжение)

в) Дадени хипотеки и залози на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки и залози на својот имот како обезбедување на искористените банкарски кредити и гаранции од Комерцијална банка АД Скопје на следниот имот:

- а) Производна хала со површина од 24,783 м²-ИЛ 4959;
 - б) Кранови, трафостаници, опрема за производство и пренос на електрична и топлотна енергија и гасна комора по проценка;
 - в) Опрема и машини за изработка на челични конструкции по проценка;
 - г) комплетен работен автомобил - ротациона дигалка.
- Вкупната вредност на проценетиот имот изнесува 7,663,100 ЕУР или 471,243 илјади МКД.

Друштвото има дадено хипотеки и залози на својот имот како обезбедување на искористените банкарски кредити и гаранции од Халк банка АД Скопје на следниот имот: Производна хала со површина од 6,113 м²-ИЛ 4959. Вкупната вредност на проценетиот имот изнесува 2,930,822 ЕУР или 180,218 илјади МКД.

г) Судски спорови

Друштвото е тужена странка во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби против Друштвото на 31 декември 2020 година изнесува 1,709 илјади МКД. Менаџментот на Друштвото смета дека не постојат значајни идни обврски кои би произлегле од овие судски спорови.

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужител во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2020 година изнесува 69,689 илјади МКД кои главно претставуваат тужби за неисполнување на договори, ненаплатени побарувања за извршени работи и друго. Потенцијални средства не се признаваат во финансиските извештаи.

33. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Глобалната пандемија предизвикана од новиот коронавирус (КОВИД 19), која беше прогласена од стана на СЗО во март 2020 година, рапидно се развиваше во текот на 2020 година, со значителен број на случаи. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека пандемијата има влијание врз работењето на Друштвото, во однос на снабдување со суровини и материјали, организирање на транспорт и комуникација со купувачи и добавувачи, како и на резултатите од работењето и но не и на ликвидноста на Друштвото.

33. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ (Продолжение)

Со оглед на фактот дека пандемијата сеуште не е завршена, врз основа на досегашното искуство, раководството смета дека и во иднина пандемијата ќе има влијание врз работењето (белешка 2.4 и 2.5). Влијанието во овој момент не е практично да се процени со оглед дека развојот на настаните е крајно непредвидлив, а исто така неможат да се предвидат и мерките од здравствен и економски карактер, кои би ги донеле властите или регулаторните тела, заради ублажување на ефектите од пандемијата.

34. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Друштвото е поврзано со своите акционери кои имаат контрола или значајно учество во работењето на истото. Друштвото е поврзано својот доминантен акционер.

Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото има побарувања за дадени заеми на акционерот Репро Оне лимитед во износ од 1,284 илјади МКД (2019: 540 илјади МКД) и обврски по основ на добивка во износ од 63,190 илјади МКД (2019: 59,252 илјади МКД). Во текот на 2020 година, во трансакции со акционерот Репро Оне лимитед, друштвото остварило приходи во износ од 17 илјди МКД.

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Годишна сметка за 2020 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех
- Извештај за сеопфатна добивка

ЕМБС: 04095596

Целосно име: Друштво за проектирање, производство и монтажа на челични конструкции и опрема, увоз-извоз ФАКОМ АД - Скопје
Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2020

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	198.751.477,00			191.602.926,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	4.709.863,00			6.167.937,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	4.709.863,00			6.167.937,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	192.545.319,00			184.072.149,00
10	-- Недвижности (011+012)	68.307.703,00			72.885.906,00
11	-- Земјиште	900.126,00			900.126,00
12	-- Градежни објекти	67.407.577,00			71.985.780,00
13	-- Постройки и опрема	104.464.267,00			89.444.690,00
14	-- Транспортни средства	5.408.009,00			6.656.442,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	5.342.749,00			6.851.246,00
18	-- Материјални средства во подготовка	9.022.591,00			8.233.865,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	1.496.295,00			1.362.840,00
26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	1.496.295,00			1.362.840,00
29	-- Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	1.496.295,00			1.362.840,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	716.584.782,00			706.551.814,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	223.947.327,00			218.548.639,00
38	-- Залихи на суровини и материјали	142.995.291,00			147.149.491,00

39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	80.952.036,00		71.399.148,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	311.552.713,00		331.197.633,00
47	-- Побарувања од купувачи	298.641.407,00		303.949.266,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	7.463.549,00		10.624.532,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	5.343.895,00		16.363.735,00
50	-- Побарувања од вработените	103.862,00		260.100,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	179.672.998,00		156.147.357,00
57	-- Побарувања по дадени заеми	179.152.690,00		156.147.357,00
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	520.308,00		
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	1.411.744,00		658.185,00
60	-- Парични средства	401.587,00		658.185,00
61	-- Парични еквиваленти	1.010.157,00		
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	312.499.111,00		295.830.670,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	1.227.835.370,00		1.193.985.410,00
64	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	25.593.513,00		25.593.513,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	526.369.114,00		529.701.970,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	180.825.369,00		180.825.369,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	76.603.075,00		75.079.169,00
72	-- Законски резерви	42.000.000,00		42.000.000,00
74	-- Останати резерви	34.603.075,00		33.079.169,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	267.406.980,00		271.016.530,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	1.533.690,00		2.780.902,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	699.133.626,00		662.177.469,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	699.133.626,00		662.177.469,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	317.639.165,00		384.658.136,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	63.641.530,00		118.916.460,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	9.849.637,00		9.455.083,00
100	-- Обврски кон вработените	18.524.147,00		18.203.659,00
101	-- Тековни даночни обврски	268.312,00		1.881.659,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	287.521.905,00		127.390.637,00

106	-- Обврски по основ на учество во резултатот	1.501.930,00			1.484.835,00
108	-- Останати краткорочни обврски	187.000,00			187.000,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	2.332.630,00			2.105.971,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	1.227.835.370,00			1.193.985.410,00
112	-- B. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	25.593.513,00			25.593.513,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	1.205.517.735,00			1.141.116.872,00
202	-- Приходи од продажба	1.192.460.177,00			1.133.420.584,00
203	-- Останати приходи	13.057.558,00			7.696.288,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	1.197.246.839,00			1.135.788.408,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	617.521.087,00			502.492.807,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	102.480.147,00			156.794.576,00
212	-- Останати трошоци од работењето	60.372.228,00			63.257.324,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	383.973.140,00			354.670.371,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	230.411.205,00			212.446.135,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	90.734.449,00			81.112.007,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	27.292.701,00			24.793.802,00
217	-- Останати трошоци за вработените	35.534.785,00			36.318.427,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	30.825.169,00			37.173.878,00
219	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства				13.369.246,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	652.287,00			
222	-- Останати расходи од работењето	1.422.781,00			8.030.206,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	2.755.667,00			7.016.484,00
224	-- Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)				795.824,00
226	-- Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва				795.824,00
229	-- Приходи од вложувања во неповрзани друштва	112.750,00			86.100,00

230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	1.197.316,00			5.068.783,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	1.445.601,00			1.065.777,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	9.164.533,00			9.564.046,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	7.868.042,00			8.479.278,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	1.296.491,00			1.084.768,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	1.862.030,00			2.780.902,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	1.862.030,00			2.780.902,00
252	-- Данок на добивка	328.340,00			
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	1.533.690,00			2.780.902,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	582,00			590,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
269	-- Добивка за годината	1.533.690,00			2.780.902,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	1.533.690,00			2.780.902,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
605	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	4.709.863,00			6.167.937,00
609	-- Земјишта	900.126,00			900.126,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	67.407.577,00			71.985.780,00
625	-- Заеми и кредити дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 024+АОП 025+АОП 032+АОП 033+АОП 034+АОП 046+АОП 047+АОП 056+АОП 057+АОП 058 ОД БС)	178.389.050,00			155.607.405,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 ОД БС)	116.584.682,00			150.737.233,00

629	-- Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ, ФЗОРСМ, АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или= АОП 034+АОП 035+АОП 047+АОП 049+АОП 051+АОП 062 ОД БС)	5.009.446,00			13.482.797,00
630	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 ОД БС)	505.617.878,00			295.830.669,00
631	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 065 од БС)	180.825.369,00			180.825.369,00
635	-- Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата(< или =АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 ОД БС)	342.078.432,00			362.327.433,00
639	-- Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 ОД БС)	43.223.823,00			1.671.835,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	364.537.183,00			303.092.602,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	790.807.878,00			790.436.147,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	584.849,00			583.644,00
650	-- Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)	166.740,00			
655	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	463.647,00			1.105.664,00
657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	8.523.821,00			
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	3.903.350,00			3.978.026,00
664	-- Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)				281.691,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	549.972.166,00			439.199.190,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	842.351,00			831.878,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	1.021.410,00			992.602,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	4.622.067,00			4.679.079,00

674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	185.177,00			109.306,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	15.113.929,00			12.565.610,00
677	-- Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	32.601.809,00			28.968.856,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	8.555.250,00			8.040.900,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	4.327.612,00			4.578.445,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	1.490.606,00			976.460,00
681	-- Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	31.373.916,00			20.272.604,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	1.199.528,00			1.452.122,00
685	-- Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	47.720.989,00			106.030.562,00
686	-- Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	5.538.403,00			4.364.101,00
691	-- Вкалкулирани надомести за време на боледување	4.078.403,00			3.381.971,00
692	-- Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	1.432.618,00			1.343.478,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	6.270.000,00			5.905.800,00
696	-- Помошти (< или = АОП 217 од БУ)	1.452.652,00			492.428,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	2.080.725,00			2.270.416,00
700	-- Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	1.731.165,00			2.138.872,00
701	-- Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	18.485.599,00			19.942.347,00
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.244.000,00			2.244.000,00
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	1.701.745,00			654.720,00
710	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	1.979.839,00			2.040.475,00
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	3.719.948,00			5.762.270,00
712	-- Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	3.292.440,00			3.978.139,00
714	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	346.715,00			347.838,00
717	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	38.447.721,00			43.978.481,00

722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	582,00			584,00
723	-- Просечен број на вработени во седиштето на субјектот врз основа на состојбата на крајот на месецот	582,00			584,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2193	- 25.11 - Производство на метални конструкции и делови на конструкции	1.207.688.553,00			
2491	- 68.20 - Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвижен имот земен под закуп (лизинг)	584.849,00			

Потпишано од:

Marija Petrova
 marija.petrova@fakom.com.mk
 CN=KibsTrust Qualified Certificate Services,
 OU=Class 2 Managed PKI Individual Subscriber
 CA, OU=Symantec Trust Network, O=KIBS AD
 Skopje, C=MK
 KibsTrust Qualified Certificate Services

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Годишен извештај за 2020 година

ФАКОМ АД, Скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ФАКОМ АД - СКОПЈЕ ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.-
31.12.2020 ГОДИНА

Март, 2021

СОДРЖИНА

Порака од Генералниот Директор

Финансиски резултати БИЛАНС НА УСПЕХ	3
Вкупен приход	5
Трошоци	7
БИЛАНС НА СОСТОЈБА	9
АКТИВА	9
ПАСИВА	11
ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ	13

ПОРАКА ОД ГЕНЕРАЛНИОТ ДИРЕКТОР

Факом АД како една од водечките извозно ориентирани компании за челични конструкции во голема мера е детерминирана од случувањата на глобалните пазари, меѓутоа кризата од COVID-19 предизвика сериозни проблеми за светската економија, а во моментот и македонската економија поминува низ еден исклучителен тежок период поради кризата.

Поради тоа компаниите се соочуваат со проблеми како на страната на понудата, така и на страна на побарувачката. Во услови на глобален систем на производство, каде што синџирите за снабдување се дисперзирани на многу локации низ светот, затворањето на границите и отежнатото движење на производите предизвикаа привремено закочување на производствениот процес на некои производи. Намалувањето на инвестициите во градежниот сектор предизвикаа намалување на обемот на работа и кај металопреработувачката индустрија.

Како компанија која е извозно ориентирана, најголем удар од кризата почувствувавме во поглед на намалување на извозот поради одложување или откажување на склучени нарачки/договори од страна на странските партнери. Како дополнителен проблем за нас, предизвикан од затворање на границите е забавувањето и доцнењето на увозот на репроматеријали како и зголемување на нивната цена. Сите овие потешкотии со кои се соочуваме во услови на криза доведуваат до зголемување на трошоците и намалување на продуктивноста. Меѓутоа со голема посветеност и енергија на менаџерскиот тим и вработените успеваме да се справиме со сите предизвици.

Најголем извозен пазар на ФАКОМ АД е европскиот пазар, целта на нашата компанија е да се задржи соработката со нашите долгогодишни клиенти и да се фокусираме на отварање на нови подружници во Европската Унија и Саудиска Арабија кои во исто време ќе можат да ги зголемат приходите како на нашата компанија така и на нашите вработени. Инвестираме во дополнителна едукација на нашите вработени како и во сертификација на компанијата согласно ASME и API стандардите и нивна имплементација со цел да ги задоволиме барањата за квалитет на тие пазари.

На домашниот пазар и наредната година може да се очекуваат помали проекти, додека монтажерските капацитети ќе бидат ангажирани на одржување на индустриските и енергетски објекти. Оттука, основна определба на ФАКОМ АД е и понатаму да биде извозно ориентирана компанија.

Нашите напори и понатаму мора да бидат насочени пред се на намалувањето на производствените трошоци, подобрување на продуктивноста, заштеда на енергија и енергетската ефикасност, користењето на напредни и модерни технологии и производни средства и долгорочен и организиран настап на странските пазари.

Заложбата на нашата компанија е обезбедување најдобри услуги за клиентите остварени со оптимални и конкурентни проектни решенија, со производи и услуги според светски стандарди и квалитет и со прифатливи цени.

Друштвото ќе ги превземе сите неопходни активности за прилагодување кон новонастанатата состојба, одржување на квалитетот на производите и изнаоѓање на флексибилни решенија со цел да се одржата и да се негуваат односите со нашите стратешки клиенти и партнери.

Генерален директор
Мартин Велковски

ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ

Следната анализа се однесува на неревидираните финансиски резултати на ФАКОМ АД за период од 01.01.2020 год. споредено со истиот период од минатата година. При изработката на анализата, дополнително се користат и интерни податоци за обемот на физичкото производство по еквивалентен тон (ЕТ) како и други интерни планови и анализи.

Во 2020 год. Друштвото оствари позитивен финансиски резултат или добивка пред оданочување во износ од 1.862.030 ден. или за -33% помал во однос на 2019 год. Ова се должи пред се на бројните предизвици со кои се соочи нашата компанија како резултат на моменталната криза предизвикана од covid-19 и го промени целокупното деловно опкружување. Дел од склучените проекти поради предвидените рокови и термин плановите беа префрлени за реализација во 2020 година. Вкупните оперативни приходи во 2020 година изнесуваат 1.205.517.734 денари и истите се зголемени за +6% во однос на 2019 год. Финансиските приходи во 2020 год. се намалени за -61% во однос на 2019 г. како резултат на намалените приходи врз основа на камати од работењето. Вкупните приходи за 2020 г. се зголемени за +5% во однос на 2019 г.

Приходите од продажба на добра и услуги во странство учествуваат со 65% во вкупните приходи, додека приходите од продажба во земјата учествуваат со 33% а останатите приходи учествуваат со 2%.

Оствареното производство на ниво на Факом АД во 2020 год. изразено во еквивалентни тони бележи зголемување за 11% во однос на 2019 год. а во однос на планот имаме намалување за 8%.

Во прилог е даден Билансот на успех:

БИЛАНС НА УСПЕХ

Биланс на успех

	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Приходи од продажба	1.133.420.584	1.192.460.177	5,21%
Останати приходи	7.696.288	13.057.558	69,66%
Вкупен приход	1.141.116.872	1.205.517.734	5,64%
Трошоци за материјали, енергија	502.492.807	617.521.087	22,89%
Трошоци за плати	318.351.944	348.438.355	9,45%
Останати трошоци	277.769.779	200.462.228	-27,83%
Вкупни готовински трошоци	1.098.614.530	1.166.421.670	6,17%
ЕБИТДА*	42.502.342	39.096.064	-8,01%
Амортизација	37.173.878	30.825.168	-17,08%
Оперативна добивка	5.328.464	8.270.896	55,22%
Финансиски приходи	7.016.484	2.755.667	-60,73%
Финансиски расходи	9.564.046	9.164.533	-4,18%
Добивка (загуба) пред оданочување	2.780.902	1.862.030	-33,04%
Данок на добивка		328.340	
Нето добивка (загуба) од работење	2.780.902	1.533.690	-44,85%
Нето добивка (загуба)	2.780.902	1.533.690	-44,85%

* ЕБИТДА е профит пред камати, даноци и амортизација

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Билансот на успех е прикажан во облик посебно да ја изразува добивката пред камати, даноци и амортизација, за да можат да се елиминираат ефектите од не готовинските трошоци врз работењето на друштвото.

Учеството и структурата на вкупните приходи на Друштвото е прикажано во следната табела:

Структура на приходи	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	303.092.602	364.537.183	20,27%
Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги во странство	790.436.147	790.807.879	0,05%
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	39.308.191	36.530.266	-7,07%
Приходи од наемнина	583.644	584.849	0,21%
Приходи од вредносно усогласување на материјалните средства			
Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања			
Приходи од на платени отпишани побарувања и приходи од отпис на обв	1.105.664	463.647	-58,07%
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата			
Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства	1.850.850	166.740	-90,99%
Приходи ид премии, субвенции	480.057	8.523.821	1675,59%
Останати приходи од работењето	4.259.717	3.903.350	-8,37%
Вкупни приходи од работењето	1.141.116.872	1.205.517.735	5,64%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Физичко извршување изразено во еквивалентни тони на ФАКОМ АД

Факом АД

ПРЕГЛЕД																	
на физичко извршување 01-12/2020 во ЕТ																	
Вид на производ	месечно 2020												Кумулатив во ЕТ			%	
	месец	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	2020 01-12	План 2020	2019 01-12	2020 /план
1 Челична конструк.	376	603	616	506	634	871	894	1.119	1.032	818	735	624	8.828	8.452	7.753	104%	114%
2 Опрема	277	75	48	117	212	29	38	106	10	81	192	416	1.601	2.887	956	55%	167%
3 Прифилиран лим	1	5	-	-	-	1	1	2	8	-	6	3	27	189	31	14%	89%
4 Носачи	-	16	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	4.369	0	1%	
5 Конфекционирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	400	23	0%	0%
6 Ламели	-	9	-	-	-	-	-	-	16	71	-	-	96	-	0		
7 Услуги	1.022	1.032	1.033	922	906	724	757	494	872	901	748	754	10.166	6.344	10.467	160%	97%
8 Цефоводи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	39		0%
9 Плашгови	107	129	145	147	153	-	-	-	-	-	63	22	766	820	112	93%	683%
10. Едностран покрив.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0		
вкупно	1.783	1.869	1.863	1.692	1.697	1.625	1.690	1.721	1.938	1.871	1.744	1.819	21.521	23.465	19.382	92%	111%

Поради различноста на производите, како и избегнување на упросечувањето преку еквивалентни тони, остварените резултати на полето на физичкиот обем ќе ги разгледаме преку остварувања на носечките производни работни единици – РЕ Производство и РЕ Монтажа.

Остварениот физички обем во **РЕ Производство** во 2020 г. изнесува 11.138 еkv.тон. Споредено со планираната количина (12.545) оствареното производство е намалено за (-11%) а во однос на лани истиот период производството е зголемено за +7% или +745 еkv.тони повеќе.

Во структурата на оствареното производство доминира челичната конструкција (6.986 ет) со 63 % учество во вкупните производи или за -3% е намалено остварувањето во однос на 2019 год. или -244 ет помалку.

Втора по застапеност со 1.734 еkv.тон. се услугите кои зафаќаат 16% од вкупното производство, за разлика од лани каде истите учествуваа со 20% во вкупното производство. Во однос на 2019 година (2.042 ет) услугите се помали за -15%.

На овие два производа отпаѓа 79% од вкупното производство. Трет производ по застапеност во оваа година е опремата со 1.601 ет и завзема 14% од вкупното производство. Во однос на 2019 год. имаме зголемување за +67% а во однос на планот

опремата е намалена за -22%. Останатите производи се плашовите/ламели, профилиран лим и заварени носачи.

Поголеми ангажмани и испораки во 2020, РЕ Производство оствари за следните коминтенти: Финкантиери Италија (3.403 тони), Векома (229 тони), Ѓуро Ѓаковиќ Монтажа д.о.о (2.178 тони), Монтинг д.о.о (2.660 тони), Паметна Енергија д.о.о (2.660 тони) и останати.

Ако ја анализираме остварената продуктивност ќе забележиме дека просечната потрошувачка на норма часови за производство на 1 екв. тони изнесува 36.99 часа т.е. имаме намалување на потребното работно време на производните работници, односно со помалку потрошени производни часови произведени се повеќе тони. Имено овие вредности претходните години изнесуваа- од 39,2 нч/ет. остварени во 2012 , 38,8 Нч/ет. остварени во 2013, 37,3 норма часови во 2014 година за да во 2015 година потрошувачката достигне 36 нч/екв.тон , 2016 год. изнесуваше 38,85 нч/ет., 2017 год. (37,54 нч/ет), 2018 год. (34,36 нч/ет), 2019 (40,06 нч/ет). Во 2020 година за оствареното производство беа потрошени вкупно 412.024 часа или -1% помалку часови во однос на 2019 година, додека во однос на планот потрошеното време е помало за -14% .

Просечниот број на вработени во 2020 е зголемен за 12 работника во однос на 2019г, или за +3% додека во однос на планот бројот на вработени е зголемен за 27 лица. Во рамките на производните часови направени се вкупно 68.062 прекувремени часови што значи повеќе за 12% во однос на 2019 г. или во апсолутна бројка (+ 7.343), додека на ниво на РЕ Производство исплатени се вкупно 99.997 прекувремени часови за разлика од 2019 год. (80.257 прекувремени часови).

РЕ Монтажа во 2020 г. оствари 10.383 екв.тон. што претставува зголемување за +16% во однос на 2019 г. или за +1394 ет поголемо од 2019г.

Во структурата на производството во 2020г. во РЕ Монтажа и понатаму најдоминантно место имаат услугите со 8.740 екв.т за разлика од 2019 год. (8.426 ет услуги) и учество од 84%, потоа челичната конструкција со учество од 16%.

Поголеми ангажмани во 2020 г. РЕ Монтажа оствари во:

Коминтенти	Потрошени часови	
	2020	2019
РЕК Битола	23122	29916
РЕК Осломеј	6442	1916
Макстил- ВДЛ	33891	36776
Макстил-челичана	26081	22410
Бетон АД	12726	4552
Цементара Титан Усје	27457	39026
Arcelor Mittal-Ладна	2040	5022
Еуроникел	11010	2092
ЕВН	996	1244
Sarl Techmi	23361	-
Останати помали анагажмани	18174	10050
Вкупно	185300	153004

Остварената продуктивност во 2020 г. покажува дека за производство на 1 екв.тон во РЕ Монтажа потрошени се 17,85 часа и се совпаѓа со планираните 18 часа /е.т во Бизнес планот за 2020 г.

Во изминатата 2020 г. во РЕ Монтажа потрошени се вкупно 185.300 часа што значи во однос на 2019 г. бројот на производни часови е зголемен за +21% или (+32.296) часа повеќе. Истовремено бројот на вработените во РЕ Монтажа е скоро ист или +1% зголемен во однос на 2019 г.

Исплатените прекувремените часови на производните работници во 2020 год. изнесуваат 55.136 часа или повеќе за +18.886 часа во однос на 2019 г. (36.250 часа).

Вкупни трошоци

Нефинансиските трошоците (расходи од работењето) на ниво на ФАКОМ АД вклучувајќи ја и амортизацијата изнесуваат 1.197.246.838 денари или за 5,4% се зголемени во однос на минатата година. Процентот на зголемување и намалување кај поединечните нефинансиски трошоци може да се види поделно по категорија на трошоци :

- Трошоците на продажба се зголемени за +8%
- Трошоците за дистрибуција се зголемени за +43%
- Административните трошоци се зголемени за 3%
- Другите оперативни трошоци се намалени за -58%

<u>Трошоци на продажба</u>	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>2020/2019</u>
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	445.822.452	556.646.602	24,86%
Трошоци за енергија (за производство)	41.534.466	45.299.323	9,06%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производс	8.040.900	8.555.251	6,40%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	4.578.445	4.327.612	-5,48%
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги (за г	106.030.562	47.720.989	-54,99%
Услуги за одржување и заштита	5.503.726	4.080.690	-25,86%
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и одпадо			
Набавна вредност на продадени добра(стоки)			
Плата и надоместоци на плата (за производство)	211.366.565	230.771.288	9,18%
Трошоци за амортизација (за производство)	34.293.445	28.793.898	-16,04%
Вкупно трошоци на продажба	857.170.560	926.195.653	8,05%

Табела 1: Структура на трошоци за продажба на ФАКОМ АД

<u>Трошоци за дистрибуција</u>	<u>денари</u>		<u>% на пораст</u>
	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>2020/2019</u>
Транспортни услуги	21.249.064	32.864.522	54,66%
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	1.452.122	1.199.528	-17,39%
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	1.525.808	930.788	-39,00%
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	2.270.416	2.080.725	-8,35%
Трошоци за репрезентација	654.720	1.701.745	159,92%
Вкупно трошоци на дистрибуција	27.152.130	38.777.308	42,81%

Табела 2: Структура на трошоци на дистрибуција на ФАКОМ АД

Административни расходи	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	2.239.477	2.416.415	7,90%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администр	274.273	88.970	-67,56%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација,	2.795	186.914	6587,44%
Плата и надоместоци на плата (за администрација, управа и продажба)	106.985.379	117.667.067	9,98%
Останати трошоци за вработените	7.995.611	10.020.953	25,33%
Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба)	2.880.433	2.031.271	-29,48%
Надоместок на трошоци за вработените и подароци	22.081.219	20.216.764	-8,44%
Трошоци за надомест и др. примања на членови на управен и надзорен	2.244.000	2.244.000	
Трошоци за спонзорства и донации	1.279.785	4.930.560	285,26%
Трошоци за осигурување	6.670.216	6.279.395	-5,86%
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	5.762.270	3.719.949	-35,44%
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и др. Давачки	6.639.033	6.265.202	-5,63%
Останати трошоци на работењето	43.978.483	38.447.721	-12,58%
Вкупно административни расходи	209.032.973	214.515.180	2,62%

Табела 3: Структура на административни расходи на ФАКОМ АД

Други оперативни расходи	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Наем - лизинг	4.364.101	5.538.403	26,91%
Комунални услуги	4.169.781	4.970.098	19,19%
Останати услуги	12.499.411	5.175.129	-58,60%
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања		652.287	
Вредносно усогласување (обезвреднување) на ост. Матер. С-ва	13.369.246		
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематерија	1.090.548		
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	68.796		
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања	929.440	2.666	-99,71%
Казни, пенали, надоместоци за штети и друго			
Останати расходи од работењето	5.941.422	1.420.115	-76,10%
Вкупно други оперативни расходи	42.432.745	17.758.698	-58,15%

ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ (ПЛАТИ И ДР.ТРОШОЦИ)

Во структурата на основните трошоци на компанијата покрај големото влијанието на потрошокот на сировини, втор по големина и влијание има и трошокот на средства за плати и други трошоци за вработените. За оваа намена во 2020 година потрошени се 378,62 мил. денари што претставува 31% од сите трошоци или за 9% се поголеми во однос на лани.Најголемиот дел од овие трошоци се однесува за исплата на бруто плата. Имено во 2020 г. за исплатената бруто плата на ниво на компанијата по двата основа (за директни работници и администрација) изнесува 348.529.468 денари и истиот износ зафаќа 92% од вкупните исплати за оваа намена. За регрес се исплатени вкупно 6,2 мил. денари , за

помош по разни основи и отпремнина 3,8 мил. ден., за теренски е исплатено 18,3 мил. ден., а за трошоци за здравствени услуги и стручно образование исплатено е 1,7 мил. ден.

Преглед на исплатена просечна нето плата

ред.бр.	ФАКОМ АД	2020		2019		пр.нето плата 2020/2019%
		прос.бр.на вработ.	просечна нето плата	прос.бр.на вработ.	просечна нето плата	
1	РЕ Производство	363	29.682	349	27.741	107%
2	РЕ Монтажа	127	37.584	126	32.538	116%
3	РЕ Инженеринг	28	36.709	21	34.019	108%
4	РЕ Логистика	44	36.534	72	31.926	114%
5	РЕ Проект	21	33.089	22	31.557	105%
	Вкупно	582	32.436	590	29.642	109%

Според видот на исплатата структурата е следна:

Исплатена плата	прос.бр. на вработ.	2020 год.	прос.бр. на вработ.	2019 год.	2020/2019 %
Производни	423	236.639.323	433	220.484.929	107%
Режија	159	104.507.035	157	93.120.406	112%
Вкупно	582	341.146.358	590	313.605.335	109%
Италија – плата на режија		7.383.110		4.517.094	163%
вкупно		348.529.468		318.122.429	109%

Структура на прекувремени часови :

прекуврем.часови	2020 год.	2019 год.	% 20/19
РЕ Производство	99.997	80.257	125%
РЕ Монтажа	76.544	48.596	158%
Останати	9.982	11.576	86%
вкупно	186.523	140.429	133%

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Активата за периодот од 01.01.-31.12.2020 год. изнесува 1.227.835.371 денари и е за +3% поголема во однос на истиот период од 2019 година.

АКТИВА	% на денари пораст		2020/2019
	31.12.2019	31.12.2020	
А) ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА	191.602.925	198.751.477	3,73%
Долгорочни финансиски средства	1.362.840	1.496.295	9,79%
Нематеријални средства	6.167.937	4.709.863	-23,64%
Материјални средства	184.072.148	192.545.319	4,60%
Б) ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	1.002.382.483	1.029.083.894	2,66%
Залихи	218.548.639	223.947.327	2,47%
Побарувања од купувачи	303.949.266	298.641.407	-1,75%
Други побарувања	172.771.192	185.120.755	7,15%
Аванси	10.624.532	7.463.549	-29,75%
Пари и парични средства	658.185	1.411.744	114,49%
АВР	295.830.669	312.499.112	5,63%
ВКУПНА АКТИВА	1.193.985.408	1.227.835.371	2,84%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Структура на залихи:

ЗАЛИХИ	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Суровини и материјали на залиха	147.149.491	142.995.291	-2,82%
Залиха на резервни делови	71.399.148	80.952.036	13,38%
Ситен инвентар во употреба	20.230.400	20.754.612	2,59%
Вредносно усогласување на залихи на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	-20.230.400	-20.754.612	2,59%
Вкупно:	218.548.639	223.947.327	2,47%

Движењето на побарувањата од купувачите по години е како што следи:

ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Побарувања од купувачи во земјата	142.565.362	109.544.544	-23,16%
Побарувања од купувачи во странство	164.029.383	192.257.045	17,21%
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	-2.645.479	-3.160.182	19,46%
Вкупно:	303.949.266	298.641.407	-1,75%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Останатите побарувања се прикажани подолу во табелата:

ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Данок на додадена вредост	13.482.797	5.009.446	-62,85%
Побарувања за повеќе уплатени даноци на добивка, данок на вк	2.880.938	334.449	-88,39%
Побарувања од вработените за аконтации за службени патувањ	260.101	103.862	-60,07%
Побарувања по дадени заеми	156.147.357	179.672.998	15,07%
Вкупно:	172.771.193	185.120.755	7,15%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвот

ПАСИВА

Капиталот од пасивата на билансот на состојба е намален како резултат на намалената акумулирана и тековна добивка за 2020 г.

Состојбата со пасивата на друштвото е прикажана во следната табела:

ПАСИВА	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
А) КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	529.701.969	526.369.114	-0,63%
Запишан капитал	180.825.369	180.825.369	

Резерви	75.079.169	76.603.075	2,03%
Акумулирана добивка/загуба	271.016.529	267.406.980	-1,33%
Нето тековна добивка/загуба	2.780.902	1.533.690	-44,85%
Б) ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ			#DIV/0!
Заеми и кредити			#DIV/0!
В) ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	664.283.440	701.466.258	5,60%
Обврски спрема добавувачи	503.574.597	381.280.696	-24,29%
Обврски кон вработени	27.658.741	28.373.784	2,59%
Тековни даночни обврски	461.742	268.312	-41,89%
Обврски по заеми и кредити	127.390.637	287.521.906	125,70%
ПВР	2.105.971	2.332.630	10,76%
Други тековни обврски	3.091.752	1.688.930	-45,37%
ВКУПНА ПАСИВА	1.193.985.408	1.227.835.371	2,84%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Обврски спрема добавувачи во земјата	357.639.703	298.351.456	-16,58%
Обврски спрема добавувачи во странство	27.018.433	19.287.709	-28,61%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции	40.687.730	43.726.976	7,47%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции од странство	78.228.730	19.914.555	-74,54%
Вкупно	503.574.596	381.280.696	-24,29%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИ	денари		% на пораст
	31.12.2019	31.12.2020	2020/2019
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плат	9.455.083	9.849.637	104,17%
Обврски за плата и надоместоци на плата	16.187.820	16.600.288	102,55%
Останати обврски спрема вработените	2.015.839	1.923.859	95,44%
Вкупно	27.658.742	28.373.784	2,59%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Во овој период, Друштвото има зголемување на краткорочниот кредит за 126% во однос на 2019 год.

КРЕДИТИ	денари		% на пораст 2020/2019
	31.12.2019	31.12.2020	
Долгорочни обврски по заеми и кредити			
Краткорочни обврски по заеми и кредити	127.390.637	287.521.906	125,70%
Вкупно	127.390.637	287.521.906	125,70%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Финансиски показатели	2019	2020	% на пораст 2020/2019
Тековна ликвидност	1,51	1,47	-3%
Моментална ликвидност	1,18	1,15	-3%
Нето обртен капитал	338.099.043	327.617.636	-3%
Обрт на побарувања	3,75	4,04	8%
Период на наплата на побарувања	97	90	-7%
Период на исплата на обврски	214	150	-30%
Обрт на залихи	5	5	3%
Просечно времетраење на врзување на средства во залихи	70	68	-3%
Обрт на основни средства	5,96	6,07	2%
Обрт на вкупни средства	0,96	0,98	3%
Вкупна задолженост	56%	57%	3%
Долгорочна стабилност на финансирање	276%	265%	-4%
Бруто профитна маржа	0,47%	0,69%	47%
Нето профитна маржа	0,24%	0,13%	-48%
Принос на вкупни средства	0,23%	0,12%	-46%
Принос на сопствен капитал	0,52%	0,29%	-44%

Во 2020 година показателот на **тековна ликвидност** и на **моментална ликвидност** се намалени но сепак овој показател укажува на стабилно финансиско работење на друштвото.

Нето обртниот капитал е намален и е резултат на намалената акумулирана добивка во капиталот на Друштвото.

Обртот на побарувањата е зголемен за 8% што значи дека друштвото ја зголемила својата наплата од купувачите.

Периодот на наплата на побарувањата – зголемениот период на наплата на побарувањата негативно влијае на ликвидноста на друштвото, бидејќи доколку не обезбедиме доволно наплата, способноста за подмирување на обврските спрема добавувачите ќе биде загрознена. Периодот за наплата на побарувањата треба постојано да се следат затоа што истите во одреден законски рок застаруваат.

Исто така пак периодот на **исплата на обврските** покажува дека за 150 дена ги исплаќаме обврските спрема добавувачите

Показателот на **вкупната задолженост** е зголемена како резултат на зголемените тековни обврски од билансот на состојба.

Показателот **нето профитна маржа** ни го покажува односот на нето добивката во однос на вкупните приходи што значи дека друштвото крајот на годината 2020 ја завршила со позитивен финансиски резултат од 1.533.690 денари.

30.03.2021

Скопје

Претседател на Управен Одбор

Факом АД Скопје

Мартин Велковски